

Přiměje Obalová výzva výrobce, aby redukovali nadměrné obaly?

Institut pro udržitelný rozvoj (IPUR) požaduje od výrobců a prodejců, aby dodržovali zákon a přestali balit své výrobky do nadměrných obalů. Obchody totiž běžně nabízejí výrobky v obalech, které jsou z poloviny nebo dokonce i z větší části prázdné – prací prášky, sušenky, vitamíny, tablety do myčky...Větší obaly prostě lépe prodávají. Zároveň však představují zbytečný odpad a životnímu prostředí a lidem škodí i související logistika. Na problém upozorňuje IPUR veřejnost, výrobce i kontrolní orgány státní správy. Do Obalové výzvy se se svými fotkami mohou zapojit a vyhrát inspirativní knihy i spotřebitelé.

Zákon o obalech v rámci prevence vzniku odpadů ukládá výrobcům a prodejcům, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší. „Praxe však bývá odlišná, častý nepoměr mezi obalem a skutečnou velikostí výrobku klame nás – spotřebitele, navíc zcela zbytečně zatěžuje životní prostředí,“ uvádí Dana Janatová, projektová manažerka institutu.

Z obalu, který má chránit výrobek, se totiž velmi záhy stává odpad. Odpadů z obalů každým rokem přibývá, přeplněné popelnice a zaneřádný prostor okolo jsou běžnou realitou života v našich obcích. „Vyvezením popelnic ale problém zdaleka nekončí. Češi sice dobře třídí, ale jen malá část jimi vytríděných odpadů je následně skutečně zrecyklována na nové výrobky (u plastových obalů to bylo v r. 2020 jen 28 %!),“ upozorňuje Janatová. Odpady u nás často končí ve spalovnách či na skládkách, nebo za dalším zpracováním cestují po celém světě. „Proto je potřeba vzniku odpadů účinně předcházet, o což se právě v Obalové výzvě snažíme,“ zdůrazňuje koordinátorka projektu.

IPUR chce upozornit zejména na negativní dopady nadměrných obalů na životní prostředí, které nejsou na první pohled zcela zjevné: Velký obal rovná se velký odpad, to vidí každý. „Používáním nadměrných obalů však dochází také k neefektivnímu využívání kapacit skladů a kamionů, které přepravují místo zboží vzduch, absolvují více jízd, a tím zatěžují dopravní infrastrukturu a ohrožují naši bezpečnost. Zároveň spotřebují více nafty, jejíž spalování uvolňuje do ovzduší škodlivé emise zhoršující naše zdraví i klimatickou změnu. Všechny tyto dopady je nutné přičíst navrch k obalové zátěži,“ doplňuje ředitel institutu Jiří Římánek.

Institut zahájil komunikaci s výrobcí a prodejci vybraných výrobků, např. se společnostmi Henkel (prací prášek Persil Family Pack 5,85 kg, tablety do myčky Somat 48 ks) nebo Mondelez (cereální sušenky Bebe Dobré ráno Mini). Podle sdělení prezidenta společnosti Henkel, pana Romana Kýra, měl obal tablet do myčky Somat již jednou projít kontrolou České obchodní inspekce, která údajně neshledala porušení platných předpisů v ČR. „Vzhledem k tomu, že institut u obalu tohoto výrobku naměřil výrazně větší podíl volného prostoru než samotného obsahu, připravujeme podnět na ČOI, abychom zjistili, jakým způsobem bylo ve věci postupováno,“ vysvětluje Janatová a dodává: „Krabice Somatu (48 ks) je sice na první pohled zaplněná tabletami asi do 2/3, ve skutečnosti je v ní však 79 % „vzduchu“, v důsledku toho, že jsou tablety do krabice volně nasypány. Řada výrobců přitom již přistoupila ke změně plnění tak, aby byly tablety v krabici vyskládané vedle sebe, podobně jako kostkový cukr, čímž se výrazně šetří na obalovém materiálu i na celkovém objemu krabice.“

U dalšího výrobku, snídaňových cereálních sušenek Bebe dobré ráno Mini společnosti Mondelez, došel institut k závěru, že by krabice mohla být o 46 % menší. Výrobce by tím docílil efektivnějšího využití skladovacích a přepravních kapacit o 100 %. Počet kamionů pro přepravu stejného množství sušenek by se snížil na polovinu. Došlo by tak k významnému snížení zátěže na dopravní infrastrukturu i uvolňovaných škodlivých emisí z přepravy, včetně CO₂, a ke snížení množství papírového odpadu o 44 %. V reakci na podnět IPURu uvedla mluvčí společnosti paní Gabriela Bechynská: „Naši odpovědní pracovníci se tímto obalem zabývají. Prověřujeme produkt nejen z hlediska optimální velikosti obalu, ale i možnosti úpravy balicí linky přímo v příslušném výrobním závodě.“

Institut sleduje, že mezi firmami působícími na českém trhu přibývá těch, které mají svou strategii udržitelnosti. Např. obě oslovené společnosti Henkel i Mondelez přijaly mimo jiné závazek mít do r. 2025 všechny obaly recyklovatelné. Vzhledem k velice nízké míře skutečné recyklace na druhotné výrobky i zmiňovaným souvisejícím negativním vlivům z logistiky chce však institut docílit toho, aby se výrazně snižovala i velikost obalů jejich výrobků. A spoléhá i na pomoc spotřebitelů: „Přijměte Obalovou výzvu a pošlete nám fotky zcela nesmyslných či zbytečně velkých obalů. Tři z příspěvatelů, kteří nám zašlou nejvíce opodstatněných podnětů, odměníme inspirativní knihou o udržitelném životním stylu,“ zve k účasti Dana Janatová.

Soutěž potrvá až do konce září. Veškeré informace o Obalové výzvě, databázi výrobků, formuláře pro zasílání fotek i zajímavé online kvízy k tématu jsou dostupné na webu institutu: www.ipur.cz.

Kontakt:

Dana Janatová, projektová manažerka

janatova@ipur.cz

tel. 776 728 546

Projekt Obalová výzva je realizován s finanční podporou Ministerstva životního prostředí, hlavního města Prahy a Libereckého kraje. Projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP, hlavního města Prahy a Libereckého kraje.

Ministerstvo životního prostředí

Liberecký
kraj

PRA
HA
PRA
GUE
PRA
GA
PRA
G